

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету міжнародних відносин і права
Юрій МУДРИК
01 вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія освіти

Галузь знань – А Освіта

Спеціальність – А7 Фізична культура і спорт

Рівень вищої освіти – Другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма – Фізична культура і спорт

Обсяг дисципліни – 4 кредитів ЄКТС, **Шифр дисципліни** – ОЗП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (загальної підготовки)

Факультет – міжнародних відносин і права

Кафедра – філософії та соціально-гуманітарних наук

Кафедра – філософії та соціально-гуманітарних наук														
Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС			Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	34	16			18	86			+	
З	1	1	4	120	8	4			4	112			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми “Фізична культура і спорт” за спеціальністю “А7 Фізична культура і спорт”

Робоча програма складена _____ к. політ. н. доц. Наталія ЛЮТКО

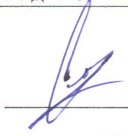
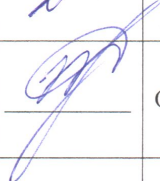
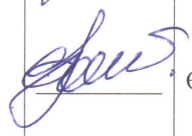
Схвалена на засіданні кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук
Протокол від 1 вересня 2025 № 1. Зав. кафедри _____ Наталія ПЕТРУК

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету міжнародних відносин і права.

Голова вченої ради факультету _____ Юрій МУДРИК

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри <i>теорії і методики фізичного виховання і спорту, доктор педагогічних наук, професор</i>	Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту		Олександр СОЛТИК
Гарант освітньо-професійної програми, канд. наук з фіз. виховання і спорту, доцент	Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту		Олег КВАСНИЦЯ
Декан факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту, доктор педагогічних наук, професор	Факультет здоров'я, психології, фізичної культури та спорту		Свген ПАВЛЮК

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Філософія освіти» є дисципліною загальної підготовки і займає провідне місце у підготовці здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична культура і спорт» в межах спеціальності А 7 «Фізична культура і спорт»

Пререквізити – вихідна

Постреквізити – ОФП.05 Професійна майстерність фахівця у сфері фізичної культури і спорту, ОФП.08 Переддипломна практика, Атест. екзамен

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

– **компетентності**: Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень (ФК1), Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти (ФК3), Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту (ФК6).

– **програмні результати навчання**: Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань (ПРН1), Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів (ПРН8).

Мета дисципліни. Формувати самостійне, творче мислення через засвоєння теоретичних та методологічних засад сучасної освіти; засвоєння і застосування методу філософської рефлексії в освіті; поєднати фундаментальну професійну підготовку слухачів з сучасними філософсько-світоглядними уявленнями про зміст, засоби і форми навчального процесу, роль його суб'єктів.

Предмет дисципліни. Філософська аналітика проблемного поля освіти.

Завдання дисципліни. Надати студентам знання з ключових проблем освітньої галузі, а також уміння аналітично та критично об'єктивувати та вирішувати проблемні моменти освітнього процесу шляхом втілення філософських методологій.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: характеризувати основні історіософські підходи до розуміння феномену освіти, вміло формулювати розв'язувати проблеми філософсько-освітнього характеру, визначати навчально-виховні проблеми, досліджувати напрямки педагогічної онтології, втілювати духовно-ціннісні пріоритети, концептуалізувати основні засади логіки, етики та естетики у освітньому процесі, володіти категоріальним апаратом філософії освіти, володіти методологією науково-філософського пізнання, а відтак підбирати методи та визначати прийоми навчання відповідно до мети й організаційної форми діяльності; розрізняти й узагальнювати професійний досвід; проектувати власну педагогічну систему застосовувати нестандартні форми та методи контролю; обирати стратегію навчання відповідно до концептуальних положень; налагоджувати конструктивну педагогічну взаємодію.

4. Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Семінарські заняття	СРС	Лекції	Семінарські заняття	СРС
ТЕМА 1. Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти	2	2	9	2	2	12
ТЕМА 2. Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті	2	2	13			16
ТЕМА 3. Філософське осмислення можливостей освіти у формуванні особистості	2	2	9			12
ТЕМА 4. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти	2	2	10	2	2	12
ТЕМА 5. Формування і розвиток освітнього простору. Ідея університету	2	2	9			12
ТЕМА 6. Академічна доброчесність як інструмент якісної трансформації сучасного закладу освіти		2	9			12
ТЕМА 7. Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті	2	2	9			12
ТЕМА 8. Філософські засади управління системою освіти	2	4	9			12
ТЕМА 9. Філософія освіти XXI століття: проблеми та перспективи	2		10			12
Разом:	16	18	86	4	4	112

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Ном ер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1	Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти. Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення. Основні причини актуалізації філософії освіти. Предмет і завдання філософії освіти. Проблемне поле, структура, основні функції філософії освіти. Концепції освіти як складові структури філософії освіти. Основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
2	Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті. Виховання та освіта у Первісному суспільстві. Філософсько-педагогічна думка Стародавньої Греції та Риму. Філософсько-педагогічні ідеї у Середньовіччі та епоху Відродження. Новий час. Літ.: [1] с. 49-52; [2] с. 10-14; [4] с. 48-50	2
3	Філософське осмислення можливостей освіти у формуванні особистості. Біосоціальна (дуальна) природа людини. Особливості гендерної соціалізації особистості в освітньо-виховному процесі. Екзистенціали буття особистості в освітніх взаємодіях. Літ.: [1] с. 99-102; [2] с. 41-47	2
4	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти. Онтологічні та антропологічні підстави освіти. Гносеологічні аспекти освіти. Ціннісний сенс освіти. Літ.: [1] с. 106-122; [3] с. 51-67	2
5	Формування і розвиток освітнього простору. Ідея університету. Поняття освітнього простору. Формування освітнього простору. Поняття системи освіти, її структура. Зародження і трансформація ідеї університету. Університет у сучасному світі. Літ.: [1] с. 39-56; [3] с. 13-22; [4] с. 38-59	2
6	Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті. Філософське осмислення технологій Ні-Tech та Ні-Hume в освіті. Медіаосвіта в умовах глобальної інформатизації. Медіаграмотність та медіакомпетентність. Літ.: [1] с. 92-110; [3] с. 54-66; [4] с. 78-80	2
7	Філософські засади управління системою освіти. Природа, сутність та зміст управління системою освіти. Новітні тенденції управління освітою. Літ.: [1] с. 55-58; [2] с. 68-70; [3] с. 32-80; [4] с. 75-79	2
8	Філософія освіти XXI століття: проблеми та перспективи. Вплив глобалізаційних та інформаційних технологій на сучасну парадигму освіти. Переорієнтація освіти на людину як самоцінність - головна умова нової філософії освіти. Вплив світових процесів суспільного розвитку на становлення сучасного духу епохи. Філософія освіти XXI століття: проблеми і перспективи. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
	Разом за семестр:	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти. Філософія освіти як галузь наукового знання: етапи становлення. Основні причини актуалізації філософії освіти. Предмет і завдання філософії освіти. Проблемне поле, структура, основні функції філософії освіти. Концепції освіти як складові структури філософії освіти. Основні аспекти гуманізації та гуманітаризації освіти. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	2
5	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти. Онтологічні та антропологічні підстави освіти. Гносеологічні аспекти освіти. Ціннісний сенс освіти. Літ.: [1] с. 106-122; [3] с. 51-67	2
Разом за семестр :		4

5.2 Зміст семінарських занять

Перелік семінарських занять для студентів денної форми здобуття освіти

№ п/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти. Літ.: [1] с. 42-52; [4] с. 48-50; [6] с. 3-11	2
2	Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті. Літ.: [1] с. 52-63; [2] с. 42-55; [3] с. 24-28; [4] с. 68-70; [6] с. 12-18	2
3	Філософське осмислення можливостей освіти у формуванні особистості Літ.: [1] с. 24-30; [2] с. 80-89; [4] с. 18-33	2
4	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти. Літ.: [1] с. 94-98; [2] с. 41-47	2
5	Формування і розвиток освітнього простору. Ідея університету. Літ.: [1] с. 244-252; [5] с. 45-51	2
6	Академічна доброчесність як інструмент якісної трансформації сучасного закладу освіти. Літ.: [1] с. 94-98; [3] с. 44-57	2
7	Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті. Літ.: [1] с. 52-60; [2] с. 42-50; [3] с. 24-26; [4] с. 68-70	2
8	Філософські засади управління системою освіти. Літ.: [1] с. 42-48; [2] с. 4-10; [4] с. 48-50	4
Разом за семестр:		18

Перелік семінарських занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти. Літ.: [1] с. 244-252; [5] с. 45-51	2
2	Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти. Літ.: [1] с. 63-71; [3] с. 67-85	2
Разом за семестр:		4

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

№ № тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	9
2	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т 2, підготовка до практичного заняття.	9
3	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	9
4	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-9.	16
5	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 1-4.	9
6	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 5-8.	9
7	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю з тем 5-8. Вибір теми ІДЗ.	9
8	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, підготовка до практичного заняття. Виконання ІДЗ.	9
9	Підготовка до тестового контролю з тем 10-16.	10
Разом:		86

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6. Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); семінарські заняття (бесіда, демонстрування, спостереження, з використанням кейсів, презентацій), самостійна робота (індивідуальне домашнє завдання, опрацювання теоретичного матеріалу).

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів навчання, зокрема: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних завдань), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій (case-study) з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу.

При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на семінарських заняттях,(усне опитування, розв'язування завдань, участь в обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- оцінювання результатів виконання індивідуального домашнього завдання.
- оцінювання контрольних робіт (відповідно до графіка проведення лабораторно-екзаменаційних сесій для студентів заочної форми).

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку. При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи суму балів, нижчу за 60 відсотків від максимального бала, вважається таким, що має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ»

8. Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час семінарських, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його здачею на перевірку у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Як ІДЗ здобувач готує есе при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) використовуються наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мініимальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.

Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.
-------------------------------	---

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її робочою програмою, кожен здобувач денної і заочної форм здобуття освіти може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного контролю набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 1 семестрі

Аудиторна робота					Контрольні заходи		Семестр овий контроль ь
Семінарські заняття (мінімум – 4 контрольні точки)				ІДЗ	Тестовий контроль		Залік
Т 1-2	Т 3-4	Т 5-6	Т 7-8		Т 1-4	Т 5-8	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	12-20	12-20	60-100**
24-40				12-20	24-40		

Примітка: *ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання; Т* – тема навчальної дисципліни; ТК – тестовий контроль;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на семінарських заняттях

Оцінка, яка виставляється за семінарському занятті, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією; обговоренні ситуацій; результати самостійних робіт.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, відповідь на семінарському занятті не зараховується і для її зарахування він має детальніше опрацювати матеріал з теми та повторно вийти на її оцінювання викладачем у призначений для цього час.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу оцінюється під час тестування, яке здійснюється в MOODLE і передбачає перевірку тестових завдань в автоматизованому режимі. Кожний з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 25 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20. Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	12	14	16	18	20

На тестування відводиться 25 хвилин. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання ІДЗ

ІДЗ виконується у вигляді написання есе. Вимоги до написання есе розміщені на сторінці у Модульному середовищі для навчання (MOODLE)/ ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 12 балів, максимальний – 20 балів).

Теми для виконання ІДЗ

1. Вплив глобальних тенденцій суспільного розвитку на сучасну парадигму освіти.
2. Вплив світових процесів суспільного розвитку на становлення сучасного «духу епохи».
3. Філософія освіти ХХІ століття: проблеми і перспективи.
4. Вплив «духу епохи» на парадигму розвитку освіти.
5. Роль філософії освіти в сучасному світі.
6. Філософія освіти: проблеми самовизначення.
7. Філософські основи сучасної парадигми освіти.
8. Методологічна концепція Г. Гадамера.
9. Методологічна концепція гуманітарного знання М. Фуко.
10. Основні завдання модернізації української системи освіти на сучасному етапі.
11. Характерні властивості сучасної освіти.
12. Концепція безперервної освіти.
13. Формування системи освіти індустріального суспільства.
14. Формування освітньої парадигми інформаційного суспільства.
15. Основні суперечності сучасної освіти.
16. Освітні стандарти і парадигма особистісно-орієнтованої освіти.
17. Григорій Сковорода про самопізнання та спорідненість виховання з природою.
18. Зміна цінностей освіти в освітньому просторі України: А. Макаренка та В. Сухомлинський.
19. Філософські засади Національної доктрини розвитку освіти.
20. Мультикультуралізм та космополітанізм в освіті.

21. Політика та етика освіти.
22. Напрями практичної реалізації ідей мультикультуралізму і космополітанізму в освіті України.
23. Роль освіти в досягненні гармонійної соціальної комунікації в суспільному житті України.
24. Стан та перспективи громадянської освіти в Україні.
25. Перевагами впровадження інклюзивної освіти для дітей з особливими освітніми потребами.
26. Тлумачення феномена “інклюзія” у філософському, соціальному й освітньому контекстах.
27. Методологічне підґрунтя становлення і розвитку гендерної освіти.
28. Сучасні теорії віртуальної освіти.
29. Поняття академічної свободи.
30. Головні причини сучасної кризи університету.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Семінарські заняття		Тестовий контроль	Контрольна робота		Залік
1	2	Т 1-8	якість виконання	захист роботи	
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
6-10	6-10	24-40	21-35	3-5	60-100**
12-20		24-40	24-40		

Оцінювання якості виконання контрольної роботи студентами заочної форми здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання трьох завдань – два теоретичних і одне – практичне. Варіанти контрольних робіт і зміст завдань наведені у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи, що розміщені у системі «Модульне середовище для навчання». При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання; якість виконання практичного завдання; захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 6 до 10 балів, а практичне від 9 до 15 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку якості виконання завдань контрольної роботи становить від 21 до 35.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні якості виконання завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	9	12	15
Всього балів	21	28	35

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (21 балів) та максимального (35 балів), знаходиться в межах 21-35 бали та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
E	60-65		
F X	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній вище таблиці.

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами поточного

контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Філософія освіти як практична філософія, її зв'язки з іншими науками.
2. Освіта і цивілізаційний процес.
3. Філософія освіти як аспект способу життя людини.
4. Давньосхідна філософсько-освітня парадигма та її особливості.
5. Антична філософсько-освітня парадигма та її особливості.
6. Філософсько-освітня думка європейського Середньовіччя.
7. Світ і людина в східній і західній парадигмах християнської філософії освіти.
8. Реалізм, номіналізм і концептуалізм як основні освітньо-філософські напрямки в Середньовіччі.
9. Гуманізм як альтернатива середньовічної схоластики.
10. Педагогічна антропологія, модель нової освіти, метод обґрунтування істини і спростування помилок у філософії освіти XVII ст.
11. Філософія навчання і виховання в західноєвропейському Просвітництві XVIII ст.
12. Німецька класична філософія освіти.
13. Трансформації поглядів представників німецької класичної філософії на сутність та призначення освіти і виховання у класичному і догматизованому варіантах марксизму.
14. Позитивістська педагогіка як спроба створення науково-позитивної альтернативи філософії освіти.
15. Біхевіоризм, прагматизм і питання мети шкільного навчання та освіти.
16. Освіта як формування людини і „надлюдини”.
17. Навчання як освоєння явищ та процес їх „переживання” у світі.
18. Філософія освіти у сучасній західній філософській думці.
19. Основні теоретичні конструкти європейської та американської філософії освіти і виховання.
20. Антропологічний і комунікативний поворот у сучасній західній філософії освіти.
21. Філософія освіти у ситуації постмодерну.
22. Компаративний аналіз сучасних філософсько-педагогічних концепцій.
23. Роль братських шкіл і Києво-Могилянської академії у становленні філософсько педагогічної думки в Україні.
24. Філософія освіти Г.Сковороди.
25. Філософсько-освітні погляди В.Каразіна, І.Орлая, І.Тимківського, Й.Шада та інших професорів Харківського університету, Ніжинського і Рішельєвського ліцеїв вищих наук.
26. Філософсько-освітні ідеї М.Максимовича, В.Антоновича, О.Новицького, П.Юркевича, І.Пирогова.
27. Українська ідея, освіта і виховання у творчості вітчизняних філософів – представників української діаспори (Д.Донцов, Г.Ващенко та ін.).
28. Поняття освітньої і виховної дійсності та можливості.
29. Норми і цінності в освіті і вихованні.
30. Світоглядні орієнтації, їх роль в освіті і вихованні.
31. Світоглядна культура особистості і шляхи її формування.
32. Світоглядний плюралізм і його вплив на сучасну освіту і виховання.
33. Проблема цінностей у сучасній педагогічній культурі.
34. Людяновимірність педагогічного буття, його антропологічна інтерпретація.
35. Культуротворчий потенціал освіти і виховання.
36. Національна ментальність та її вплив на освіту і виховання.
37. Особистість і виховання: теоретичне обґрунтування особистісно орієнтованої освіти.

38. Філософсько-педагогічне визначення перспективи людини, стратегій виживання.
39. Специфіка педагогічного пізнання.
40. Прогнозування і передбачення основних тенденцій розвитку освіти і виховання.
41. Філософське обґрунтування освітніх і виховних стратегій реформування системи освіти.
42. Соціальна детермінованість освіти і виховання.
43. Освіта і виховання як духовне виробництво.
44. Освіта і виховання в доіндустріальному, індустріальному і постіндустріальному (інформаційному) суспільстві.
45. Освіта і виховання як чинники соціальних трансформацій.
46. Філософське обґрунтування політичного і громадянського виховання.
47. Суспільний ідеал і освітній ідеал: проблема взаємообумовленості.
48. Освіта в контексті соціальної політики.
49. Адекватність освітніх реформ соціальним реаліям і гуманістичним ідеалам.
50. Вища освіта у контексті сучасних соціокультурних трансформацій.
51. Філософія гендерної освіти.
52. Проблеми світоглядної та культурологічної підготовки фахівця.
53. Філософські проблеми педагогічної освіти.
54. Філософія як світоглядна основа педагогічної теорії і практики.
55. Становлення нового педагогічного мислення.
56. Філософські проблеми теорії виховання.
57. Футурологічний аспект педагогіки.
58. Філософія освітянського менеджменту.
59. Українська ідея і теоретичне обґрунтування національно-патріотичного виховання.
60. Європейська ідея, освіта і виховання.

12. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Філософія освіти» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Філософія освіти». <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=8767>
2. Філософія освіти: плани семінарських занять та методичні вказівки щодо їх проведення для студентів усіх напрямів підготовки / В. В. Мудраков, С. М. Козаченко, Н. В. Лютко. – Хмельницький: ХНУ, 2017. – 75 с.

13. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, планшет, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного прикладного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем.

14. Рекомендована література:

Основна

1. Житарюк І.В. Філософія освіти, науки та окремих її галузей. Конспект лекцій: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотипне. Київ: Видавництво «Людмила», 2022. 620 с.
2. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. К: Кондор. 2024., 164 с.
3. Дейнека В. В., Москвін Я. В. Філософія освіти : навч. посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні педагогічні науки». 2-е вид., оновл. Харків : ХНМУ, 2024. 72 с.
4. Філософія освіти : навчальний посібник. 2-е видання / за наук. ред. академіка В.П.Андрущенка [та ін.]. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. 348 с.

5. Філософія освітнього простору вищої школи: психологічне спрямування : колект. монографія / [авт. кол.: Н. М. Токарева та ін. ; за ред.: Р. В. Павелківа, Н. В. Корчакової]. - Київ : Центр учбової літератури, 2025. - 457 с.

Додаткова

6. Дольська О.О. Освітньо-педагогічні напрями в сучасній західноєвропейській філософії: навч.-метод. посіб. / О.О. Дольська, О. . Гончаренко, О.М. Городиська. – Харків: Видавець Іванченко І.С., 2023. –225 с.

7. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заступник голови), О. М. Топузов (заступник голови), С. О. Сисоєва, О. І. Ляшенко, С. Д. Максименко, Н. Г. Ничкало, П.Ю. Саух, І. Ю. Регейло (секретар) за заг. ред. В.Г. Кременя, Київ : Нац. акад. пед. наук України, 2021. 384 с. (До 30-річчя незалежності України). URL:

<https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf>

8. Корчакова Н.В., Павелків Р.В. Філософія освітнього простору: психологічний вимір. ЦУЛ, 2021. 400 с.

9. Опольська, М. В., Челомбітько, Т. В., Міршук, О. Є., Лютко, Н. В., & Козаченко, С. М. (2023). Філософські основи сучасної парадигми освіти. Культурологічний альманах, (1), 136–143

10. Філософія освіти в умовах сучасних викликів: цінності, стратегії, інноваційні практики : матеріали Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції, присвяченої Всесвітньому дню філософії (Полтава, 20 листопада 2024 року) / упоряд. : Т.О.Бондар, В.Ю.Стрельніков, Н.П.Шаповалова. Полтава : ПАНУ, 2024. 209 с. – Електронне видання – Режим доступу: <https://pano.pl.ua/vidannya-pano-2/>

11. Laura D'Olimpio, Jane Gatley & Ruth Wareham Philosophy of Education. Springer International Publishing AG. 2025. 159 p.

15 Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/>

2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/plage_lib.php

3. Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.

ФІЛОСОФІЯ ОСВІТИ

Тип (статус) дисципліни	Обов'язкова (загальної підготовки)
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Мова викладання	Українська
Семестр	Перший
Кількість призначених кредитів ЄКТС	4
Форми навчання, для яких викладається дисципліна	Денна/заочна

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент повинен: характеризувати основні історіософські підходи до розуміння феномену освіти, вміло формулювати розв'язувати проблеми філософсько-освітнього характеру, визначати навчально-виховні проблеми, досліджувати напрямки педагогічної онтології, втілювати духовно-ціннісні пріоритети, концептуалізувати основні засади логіки, етики та естетики у освітньому процесі, володіти категоріальним апаратом філософії освіти, володіти методологією науково-філософського пізнання, а відтак підбирати методи та визначати прийоми навчання відповідно до мети й організаційної форми діяльності; розрізняти й узагальнювати професійний досвід; проектувати власну педагогічну систему застосовувати нестандартні форми та методи контролю; обирати стратегію навчання відповідно до концептуальних положень; налагоджувати конструктивну педагогічну взаємодію.

Зміст навчальної дисципліни. Філософія освіти як галузь наукового знання. Проблемне поле філософії освіти. Філософське розуміння сутності освіти в історичному контексті. Філософське осмислення можливостей освіти у формуванні особистості. Онтологічні, гносеологічні, антропологічні та аксіологічні підстави освіти. Формування і розвиток освітнього простору. Ідея університету. Академічна доброчесність як інструмент якісної трансформації сучасного закладу освіти. Філософський дискурс сучасних технологій в інноваційній освіті. Філософські засади управління системою освіти. Філософія освіти ХХІ століття: проблеми та перспективи.

Пререквізити – вихідна

Постреквізити – ОФП.05 Професійна майстерність фахівця у сфері фізичної культури і спорту, ОФП.08 Переддипломна практика, Атест. екзамен.

Запланована навчальна діяльність: лекції – 16 год., семінарські заняття – 18 год., самостійна робота – 86 год., разом – 120 год.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням наочних методів (слайдів), пояснення, бесіди); практичні заняття (з використанням ситуаційних вправ, дискусій), самостійна робота (індивідуальне завдання).

Форми оцінювання результатів навчання: усне опитування, письмове опитування (тестування), презентація результатів виконання індивідуального завдання;

Вид семестрового контролю: залік – 1 семестр.

Навчальні ресурси:

1. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник. К: Кондор. 2024., 164 с.
2. Житарюк І.В. Філософія освіти, науки та окремих її галузей. Конспект лекцій: Навч. посібник. – 2-ге вид., стереотипне. Київ: Видавництво «Людмила», 2022. 620 с.
3. Дейнека В. В., Москвін Я. В. Філософія освіти : навч. посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Освітні педагогічні науки». 2-е вид., оновл. Харків : ХНМУ, 2024. 72 с.
4. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/> .
5. Електронна бібліотека. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.

Викладач: кандидат політичних наук, доцент Лютко Н.В.